

Tisková zpráva: Klimatické změny stály v roce 2017 církev miliony. Nabídku církevních služeb to zatím neohrozilo.

Praha 21. listopadu 2018 - Výdaje katolické církve v roce 2017 překročily 6 mld. korun. Jednalo se především o náklady a investice na lesní hospodaření, zaměstnance a opravy. Zkrátka nepřišly ani sociální projekty a vzdělávání. Nejvíce v roce 2017 narostly náklady na hospodářskou činnost - 1,6 mld - což je o 50 % více než v roce 2016. Nelehký rok to byl především pro oblast lesního hospodaření, protože kvůli klimatickým změnám drasticky narostla těžba a tento trend pokračuje i letos. Výdaje na opravy kulturních památek činily 725 milionů. Příjmy katolické církve oproti tomu klesají. Nabídku církevních služeb a společensky prospěšných aktivit drží církev v rovnováze díky nájům z opravených budov, darům a dotacím.

Péče o lesy tvoří velkou část hospodářské činnosti katolické církve

Ačkoli církev není největším vlastníkem lesů v ČR, trápí ji současné klimatické změny v nemalé míře. Investice do lesů a polností rostou zejména kvůli suchu. V roce 2017 to bylo 526 milionů, což je čtyřikrát víc než v předchozích letech. Sucho oslabuje všechny lesní porosty bez rozdílu věku a druhu dřeviny. Projevilo se nárůstem objemu tzv. nahodilých těžeb, úhynem vysázených sazenic (ztrátami po zalesňování) a náchylností k šíření škůdců. Náklady vynaložené na přímý boj se škůdci, kůrovcem v církevních lesích v roce 2017 přesáhly 20 mil. Kč.

Celková těžba v roce 2017 překročila v církevních lesích plán o téměř 400.000 kubíků. Nepříznivý vývoj nahodilé těžby pokračuje i v roce 2018, především na Moravě, kde tyto těžby místy dosahují až 80 %. Na trhu vzniká přebytek jehličnatého dřeva a dochází k drastickému propadu prodejních cen. Výsledkem jsou ztráty pro vlastníka lesa v řádech stovek milionů korun ročně. V roce 2018 se situace díky pokračujícímu suchu ještě zhoršila a dobré nejsou ani vyhlídky do budoucna.

„Pro zachování lesa do budoucnosti je nezbytné změnit i druhovou skladbu nových lesů a zakládat druhově pestré lesní porosty. Rychlým zalesněním zachováme zásadní funkci lesa, kterou je zadržování vody v krajině.“ říká Ing. Petr Skočdopole, jednatel společnosti Arcibiskupské lesy a statky s.r.o. *„Na zpomalení odtoku vody z lesa myslíme i při různých opravách a rekonstrukcích lesních cest či rybníků. S vývojem aktuálního počasí očekáváme nárůst nedostatku vody v krajině i v dalších letech.“*

Vzniklé holiny je třeba znovu zalesňovat. V roce 2017 bylo v církevních lesích vysázeno 5.600.000 nových stromků, za rok 2018 to bude více než 7.200.000 sazenic. Na každou domácnost v ČR tak v roce 2018 připadají téměř dva nově vysazené stromky v církevních lesích.

Regionální partnerství, lesy pro všechny a spolupráce s místními podnikateli

Církev hospodaří na více než 150 tis. ha půdy, jedná se však o různě velké bloky, církevní půdu a lesy vlastní různé subjekty. Každé biskupství má svou vlastní lesní správu, někde hospodaří samostatně i farnosti a řeholní společenství. Každý subjekt má svůj vlastní plán, klíčovou oblastí zájmu všech je trvale udržitelné lokální hospodaření. K péči o lesy si chce církev vychovat i vlastní zodpovědné lesníky. V roce 2018 otevřela v Kroměříži Střední odbornou školu svatého Jana Boska s tříletými učebními obory „Lesní mechanizátor“, „Opravář lesnických strojů“ a „Zemědělec - farmář“ s možností dvouleté maturitní nástavby.

„Preferujeme spolupráci na lokální úrovni, zejména krajské a obecní. Pečujeme o lesy s dlouhodobým záměrem. Zaměstnáváme napřímo. Podpora regionálního rozvoje je naším hlavním zájmem,“ říká Ostravský biskup Martin David a dodává: „Nejsme investoři na pár let, záleží nám na tom, aby tady les stál i za 200 let a lidé z něj měli užitek.“

Církevní příjmy rok od roku klesají

Zatímco splátka náhrady je každý rok přibližně stejná (v roce 2017 to bylo 1,3 miliardy korun pro všechny diecéze katolické církve dohromady), státní příspěvek rok od roku klesá. V roce 2017 činil pro diecéze katolické církve 803 mil. tedy o 45 mil. méně než v roce 2016. Bude vyplácen do roku 2030, splátky za nevrácený majetek do roku 2042. Poté už nedostane církev od státu ani korunu a bude odkázána na výnosy z vlastního hospodaření. Také sbírky a dary byly v roce 2017 nižší, o 82 milionů korun oproti roku 2016.

Hlavní církevní služby a sociální a vzdělávací projekty zisk negenerují, přesto na nich církev trvá a peníze na platy zaměstnanců na tuto činnost generuje z vedlejší hospodářské činnosti. Tu však v posledních letech výrazně ovlivnily již zmíněné klimatické změny. Vyvážený rozpočet tak zachraňují pronájmy budov, které se již podařilo opravit, a uvážlivé dlouhodobé investování do fondů.

Náklady na hlavní činnost (církevní služby - tzv. pastorační) katolické církve v roce 2017 činily 2,87 miliardy korun. Zájem o církevní služby byl podobný jako v předchozích letech. Počty církevních svateb mírně rostou, církevní pohřby zase mírně klesají. Počty křtů zůstávají vyrovnané.

Sociální a vzdělávací služby mají zelenou

I přes náročné hospodářské ztráty patří mezi priority katolické církve v ČR provozování společensky prospěšných služeb, zejména vzdělávání a zdravotních a sociálních projektů. Do sociálních projektů vložily diecéze v roce 2017 přímé náklady 54 milionů korun, což je více než dvojnásobek oproti předchozímu roku. Na školství vynaložila biskupství částku 77,4 milionů korun. V roce 2018 byla otevřena jedna nová církevní škola - lesnické učiliště v Kroměříži. Církevní školy usilují o individuální přístup, hodnotové vzdělávání a nabídku kvalitní alternativy ke státnímu školství.

Česká biskupská konference je také zřizovatelem Charity Česká republika, která v roce 2017 provozovala téměř 1.340 služeb a evidovala více než 144.750 klientů. Řadu sociálních služeb nabízí církev právě prostřednictvím místních Charit, zejména v oblastech, kde adekvátní sociální služby státu neexistují.

U sociálních i vzdělávacích aktivit poptávka vysoce převyšuje nabídku (většina církevních škol má mnohem více zájemců než může přijmout). Je tedy zřejmé, že by bylo dobré na tyto oblasti služeb vyčlenit v budoucnu víc peněz.

Počty lidí, kterým dává církev práci, rok od roku rostou. V roce 2017 to bylo víc než 15.000.

Napřímo zaměstnávají biskupství dohromady téměř 3.500 lidí. Z toho je přibližně 1.700 kněží. V oblasti lesní správy mají biskupství 335 stálých technicko-hospodářských zaměstnanců, při sezónních pracích se zapojuje dalších až 2.500 drobných živnostníků z regionů. Další část civilních zaměstnanců tvoří administrativní pracovníci, kteří organizují nejrůznější pastorační a kulturní akce (poutě, Noc kostelů apod.). Charita Česká republika zaměstnávala v roce 2017 téměř 8.000 pracovníků.

Plat duchovních oproti roku 2016 mírně narostl (o 7,5 %) a dosahoval měsíčně v průměru necelých 21.000 korun hrubého, což je o 8.500 korun méně než průměrná mzda uváděná ČSÚ. Platy ostatních zaměstnanců se církev stačí udržet na úrovni srovnatelné se stejnými obory u jiných zaměstnavatelů. Náklady na mzdy zaměstnanců biskupství v roce 2017 činily 1.121 mil. korun.

Opravy kostelů a klášterů jsou nedílnou součástí obnovy kulturní krajiny

V majetku všech osmi biskupství katolické církve je v současné době 4.700 kostelů a kaplí na území České republiky. Kromě toho vlastní různé církevní subjekty v ČR i řadu jiných historických budov

např. klášterů, celkem se jedná o cca 6.5 tisíce objektů. Další část kostelů církev pouze spravuje (v nájmu).

Na obnovy kostelů, kaplí a historických objektů vynaložily diecéze v r. 2017 dohromady 725 milionů korun, což je o 21 milionu víc než v předchozím roce. Investice do kulturního dědictví a zušlechťování kulturní krajiny jsou vidět na mnoha místech, probíhá rozsáhlá oprava poutního areálu Horní Police na Českolipsku, nové zvony získaly kostely v Liběšicích u Žatce, ve Vyskeři nebo kostel svatého Jakuba v Kutné Hoře. Opravy památkově chráněných objektů financuje církev často z více zdrojů, na nejvýznamnější památky se daří čerpat i příspěvky z Evropských fondů.

„Opravený kostelík patří k české vesnici stejně jako hospoda nebo hasičská zbrojnice. Venkov si bez něho nedokážeme představit,“ říká Stanislav Příbyl, generální sekretář České biskupské konference. „Církevní stavby spoluvytváří charakter naší krajiny, kterou proto můžeme směle nazvat křesťanskou. Je naším závazkem se o tuto tvář krajiny starat. Lze tedy říci, že přestaneme-li pečovat o naše kulturní dědictví, jsou obavy o budoucnost křesťanské tváře naší společnosti oprávněné.“

Opravené kostely jsou také stále více lákavým turistickým cílem. V rámci akce Otevřené chrámy, kterou pořádá od r. 2017 Ostravsko-opavská diecéze, navštívuje kostely až 160.000 návštěvníků. Oblíbené celorepublikové akce Noc kostelů se podle průzkumu ČBK zúčastnilo 11 % obyvatel ČR.

Prioritou katolické církve do budoucna je být dobrým regionálním partnerem

„Regionální rozvoj a partnerství ve všech oblastech naší činnosti na lokální úrovni je naší prioritou. Doufáme, že klimatické změny nebudou v následujících letech tolik proti nám, že budeme moci započatou spolupráci ve všech regionech dále rozvíjet a že se nám podaří rozšířit hospodaření tak, abychom nemuseli slevovat ze šíře poskytovaných sociálních a vzdělávacích služeb,“ říká biskup Martin David.

„Církev má povinnost spravovat majetek tak, aby byl zachován pro budoucí generace a aby ze zisků ze správy tohoto majetku mohla financovat své poslání a provoz,“ upozorňuje RNDr. Karel Matyska.

„V roce 2018 jsme se velmi významně zaměřili na opravy svěřeného majetku a rozvoj kulturní krajiny, těšíme se, že příští rok budeme moci tiskovou konferenci věnovat právě této oblasti života katolické církve,“ shrnuje výhledy do budoucna P. Stanislav Příbyl.

Pro více informací kontaktujte:

Tiskové středisko ČBK
Monika Klimentová
tel 731 625 984
www.cirkev.cz

Poznámky pro editory

Katolická církev je největší křesťanskou církví v České republice. Typické služby církve (udělování svátosti, slavení svátků či poskytování duchovní podpory) zná 80 % populace. Služby katolické církve využívá pravidelně cca 1/3 obyvatel ČR. Zájem o duchovní aktivity roste. Ukazuje se, že jsou pro společnost stojící na křesťanském základě, víc než potřebné. Základními jednotkami církve je 8 (arci)diecézí, v jejichž čele stojí sídelní (arci)biskupové. Vlastním místem skutečného setkávání věřících jsou však jednotlivé farnosti ve městech a obcích.

Česká biskupská konference (ČBK) je zastřešující orgán Římskokatolické církve v ČR. Je zřízena Apoštolským stolcem a je sborem biskupů České republiky, kteří spravují jednotlivé diecéze a společně řídí pastorační a společensky prospěšné aktivity katolické církve v ČR. V čele ČBK stojí předseda, kterým je od roku 2010 kardinál Dominik Duka OP.

Roční splátka finanční náhrady za nevydaný církevní majetek pro celou římskokatolickou církev činila v roce 2017 celkem 1,66 miliardy Kč. Z toho 1,327 činila výše náhrady pro diecéze římskokatolické církve a zbytek byl určen pro římskokatolické řeholní řády a kongregace. Tyto peníze, které jsou pro církve zásadní, představují pro stát jen nepatrnou položku v rozpočtu. Díky restitucím nejsme a nebudeme z dlouhodobého hlediska bohatí. Máme velké výdaje na opravy vráceného majetku, v porovnání s tím, kolik dostáváme.

P. ThLic. Stanislav Příbyl, Th.D., CSsR, od 1. října 2016 pracuje jako generální sekretář České biskupské konference, vede sekretariát této organizace zastřešující činnost Katolické církve v ČR a mluví za ni v médiích. Je členem kongregace redemptoristů. Vystudoval Katolickou teologickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Po vysvěcení na kněze (1996) byl farářem na Svaté Hoře. V letech 2002-2011 zastával úřad provinciála pražské provincie redemptoristů. V letech 2004-2008 působil jako prezident Arcidiecézní charity Praha. Roku 2012 získal na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze licenciát teologie, v roce 2014 získal tamtéž doktorát z teologie. Mezi lety 2009 a 2016 byl generálním vikářem litoměřické diecéze.

Mons. Martin David byl v dubnu 2017 jmenován pomocným biskupem ostravsko-opavským a 28. 5. 2017 přijal biskupské svěcení. Zároveň od roku 2008 působí jako generální vikář ostravsko-opavské diecéze. Odmaturoval na Středním odborném učilišti strojírenském v Kopřivnici a do roku 1993 pracoval jako mechanik v Tatře Kopřivnice. Po ukončení studia teologie v roce 1999 nastoupil jako jáhen ve funkci prefekta do Teologického konviktu v Litoměřicích. Po přijetí kněžského svěcení v roce 2000 působil jako farní vikář u konkatedrály Nanebevzetí Panny Marie v Opavě a byl pověřen službou kaplana pro mládež v opavském děkanátu. V letech 2002-2008 působil ve farnosti Stěbořice.

Ing. Petr Skočdopole vystudoval lesnickou a dřevařskou fakultu Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně. Od ukončení studií pracuje v lesnictví, a to jak u soukromých firem, tak u státního podniku. V letech 2005-2013 působil jako ředitel divizí Vojenských lesů a statků, s.p. Karlovy Vary a Lipník nad Bečvou. Dlouhodobě se zabývá komplexní správou lesních majetků včetně myslivosti. Od 1. prosince 2017 pracuje jako jednatel společnosti Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o.

RNDr. Karel Matyska, CSc., vystudoval Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy a po studiu působil jako vědecký pracovník ČSAV v oblasti kybernetiky. Od roku 1991 založil nebo restrukturalizoval a řídil řadu společností především v odvětvích potravinářství, logistiky potravin, IT a strojírenství a zdravotnictví v ČR a na Slovensku. Dlouhodobě se zabývá financováním Katolické církve v rámci České biskupské konference a vybraných diecézí.